

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1TdoV/13/2017
Identifikačné číslo spisu:	9514100101
Dátum vydania rozhodnutia:	15.06.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:9514100101.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Štefana Micháliku, JUDr. Petra Paludu, JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Františka Moznera, v trestnej veci obvineného Ing. J. D. pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 15. júna 2020 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. januára 2017, sp. zn. 5 To 4/2016, podľa § 382a, § 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Trestného poriadku takto

rozhodol:

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. januára 2017, sp. zn. 5 To 4/2016, a konaním, ktoré mu prechádzalo, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku

porušený zákon

v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku, § 128 ods. 1 a § 329 ods. 2 Trestného zákona, a to v neprospech obvineného Ing. J. D..

Napadnuté uznesenie sa zrušuje.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej tiež len „ŠTS“) z 19. januára 2016, sp. zn. BB-3T/22/2014, bol obvinený Ing. J. D. uznaný za vinného zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona (ďalej tiež len „Tr. zák.“), a to na tom skutkovom základe, že

dňa 19. marca 2013 v čase okolo 14.20 hod. F. R. P., v budove Obvodného úradu životného prostredia v R. P. (ďalej tiež len „OÚŽP R.“), na ulici Á. XXX, počas osobného stretnutia s Ing. T. W., ktorý si osobne prišiel prevziať písomné vyjadrenie OÚŽP R. podľa § 16 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch (ďalej len „zákon o odpadoch“) vo veci žiadateľov Y. a J. B., za ktorých konal ich otec Š. B., po otázke Ing. T. W., že „prečo odmieta podpísať žiadosť“, si od neho vyžiadal jeho mobilný telefón s užívateľských číslom XXXX XXX XXX, ktorým zavolať na telefónne číslo XXXX XXX XXX, kde sa mu ozval S. T. ako osoba spolupracujúca s obžalovaným, ktorý si s Ing. T. W. dohodol stretnutie na deň 19. marec 2013 v čase 15.20 hod. v R. P., Y. K. XXXX/XX v reštaurácii hotela C., kde S. T. počas rozhovoru Ing. T. W. po predchádzajúcej koordinácii svojho postupu s obžalovaným slangom oznámil, že za bezproblémové vydávanie písomných vyjadrení v pôsobnosti z OÚŽP R. bude musieť poskytnúť „jednorazový poplatok 2 plachty“, čím myslel finančnú hotovosť vo výške 2.000 eur ako úplatok pre Ing. J. D., z ktorej sumy minimálne 1.000 eur obžalovanému aj plánoval dať, pričom dňa 22. marca 2013 v čase okolo 10.55 hod. v R. P., Y. K. XXXX/XX, v reštaurácii hotela C., S. T. časť požadovanej finančnej hotovosti vo výške 500 eur od Ing. T. W. v tom čase ustanoveného agenta konajúceho na príkaz súdu ako sprostredkovateľ prijal s úmyslom odovzdať ich následne Ing. J. D..

Obvinený bol za to odsúdený podľa § 329 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere päť rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený tiež peňažný trest vo výmere 2.000 eur s tým, že pre prípad úmyselného zmarenia výkonu tohto mu bol podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere osem mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. bol obvinenému napokon uložený i trest zákazu činnosti - výkonu zamestnania, povolania alebo funkcie s rozhodovacou právomocou v orgánoch verejnej moci na dobu päť rokov.

Odvolanie obvineného Ing. J. D. proti prvostupňovému rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) uznesením z 12. januára 2017, sp. zn. 5 To 4/2016, podľa § 319 Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) ako nedôvodné zamietol.

Z hľadiska komplexnosti sa žiada uviesť, že ide o v poradí už druhé vo veci vydané uznesenie odvolacieho súdu, keď tým prvým z 24. septembra 2015, sp. zn. 5 To 1/2015, bol na podklade odvolaní obvineného a prokurátora prvý odsudzujúci rozsudok ŠTS z 15. októbra 2014, sp. zn. BB-3T/22/2014 [ktorým bol obvinený uznaný za vinného z prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Tr. zák., a to na inom skutkovom základe, ako bolo citované úvodom odôvodnenia daného rozhodnutia] podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušený v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. bola vec vrátená ŠTS na opätovné prejednanie a rozhodnutie v potrebnom rozsahu.

II.

Dovolanie a vyjadrenie k nemu

Dňa 10. júla 2017 bolo súdu prvého stupňa doručené dovolanie obvineného Ing. J. D., podané prostredníctvom ním zvoleného obhajcu a smerujúce proti naposledy označenému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré bolo neskôr tiež kvalifikovaným spôsobom doplnené, a to písomnými podaniami doručenými 21. decembra 2017 a 1. júna 2020 už priamo dovolaciemu súdu. Za súčasť dovolania

možno potom nepochybné považovať i skoršie stanovisko obhajoby (ide konkrétne o podanie z 15. októbra 2017, spísané rovnako obhajcom obvineného) k zaslanému vyjadreniu prokurátora k podanému dovolaniu.

Ak ide o uplatnené dovolacie dôvody, obvinený v podanom dovolaní (formálne) označil dôvody uvedené pod písm. c) (teda, že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu), písm. e) (teda, že vo veci konal sudca / senát, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania), písm. g) (teda, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom) a písm. i) (teda, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom však správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť) §-u 371 ods. 1 Tr. por.

Čo sa týka konkrétneho vecného odôvodnenia vyššie uvedených dovolacích dôvodov, tak prioritu kládol obvinený na dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorý z toho dôvodu aj ako prvý podrobne zdôvodnil.

Poukazujúc v prvom rade na príslušnú rozhodovaciu (aj judikatúrnú) činnosť najvyššieho súdu týkajúcu sa aplikácie zmieňovaného dovolacieho dôvodu, citujúc následne s použitou právnou kvalifikáciou súvisiace zákonné ustanovenia a bezprostredne na to i právne závery súdnych rozhodnutí zaoberajúce sa ich výkladom (v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu upozornil obvinený najmä na rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 1 To 1/2015 a 1 Ndtš 2/2007, a rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 402/2008; čo sa týka potom toho, či konal v postavení verejného činiteľa, poukázal na rozhodnutia NS ČR, sp. zn. 6 Tdo 675/2014, 6 Tdo 1409/2014 a 5 Tdo 279/2016), odkazujúc tiež na názory vyjadrené v tejto súvislosti v odbornej literatúre, dochádza obvinený v konečnom dôsledku k nižšie uvedeným záverom.

Normatívny znak obstarania vecí všeobecného záujmu bol konajúcimi súdmi vzhliadnutý vo vydaní vyjadrenia OÚŽP R. z 18. februára 2013 (č. l. 168), ktoré však nie je rozhodnutím správneho orgánu vydaným v správnom konaní, ani rozhodnutím správneho orgánu sui generis (tak, ako to prezentoval prokurátor v rámci svojej záverečnej reči bez akejkoľvek právnej úvahy), ale vychádzajúc z obsahu daného stanoviska, v ktorom obvinený ako prednosta príslušného úradu len poukazuje na novú právnu úpravu účinnú od 1. januára 2013, v zmysle ktorej sa už zákon o odpadoch nevzťahuje na riečne sedimenty, ide len o právne bezvýznamnú listinu, ktorá nebola použitá v žiadnom inom konaní (nebola potrebná pre správne konanie a ani pre iné orgány verejnej moci) a ktorá zároveň nezakladala žiadne práva alebo povinnosti. Dôvod, prečo svedok Š. B. podal žiadosť o vydanie stanoviska zo dňa 11. januára 2013, možno logicky odôvodniť tým, že tento zrejme prehliadol už zmieňovanú novú právnu úpravu, keď zároveň platí, že právna úprava účinná skôr stanovovala povoloňacie konanie vo veci riečnych sedimentov (podľa zákona o odpadoch), na ktoré bol príslušný práve OÚŽP.

Zmieňované stanovisko, v ktorom správny orgán len poukazuje na novú právnu úpravu, v zmysle ktorej už nie je oprávnený vo veci konať, a ktorým sa v dôsledku toho nerozhodovalo o žiadnych subjektívnych právach žiadateľa či iných osôb a tiež sa ním ani nezasiahlo do žiadnych práv tretích osôb, nemôže byť zároveň považované ani za taký objekt, ktorý by mal byť trestnoprávne chránený prostredníctvom trestného činu podľa § 329 Tr. zák. (objektom tohto trestného činu je ochrana spoločenského záujmu na čistote verejného života prostredníctvom riadneho, nestranného a zákonného obstarania vecí všeobecného záujmu), rovnako ako je tomu v prípade, ak predstaviteľ orgánu verejnej moci prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok za to, že vydá rozhodnutie zjavne mimo svojej pôsobnosti alebo vydá obyčajné oznámenie bez akéhokoľvek zásahu do subjektívnych práv (len ťažko si možno predstaviť uznanie trestnoprávnej zodpovednosti v prípade, ak napr. riaditeľ daňového úradu prijme úplatok za to, že daňový úrad vydá stavebné povolenie, t. j. ničotný akt podľa správneho práva, resp. za to, že písomne oznámi daňovému subjektu otváracie hodiny daňového úradu).

Inými slovami povedané, vydanie nie každého aktu správneho orgánu alebo orgánu verejnej moci vôbec je možné kvalifikovať ako obstaranie vecí všeobecného záujmu, a to len preto, že ho vydal orgán

verejnej moci. V praxi totiž orgány vykonávajú rôzne úkony, ktorými nedochádza k žiadnemu rozhodovaniu a ani k zásahu do subjektívnych práv. Určitým vodítkom tu pritom môže byť to, či daný akt je preskúmateľný v rámci správneho súdnictva správnym súdom, keďže správne súdy konštantne prijímajú záver, že nepreskúmajú také akty orgánov verejnej správy (rozhodnutia, faktické zásahy, nečinnosti a pod.), ktorými nedochádza k zásahu do subjektívnych práv žiadneho subjektu [napr. ustanovenie § 7 Správneho súdneho poriadku zo súdneho prieskumu vylučuje nasledovné akty: písm. b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmov alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal; písm. d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese.]

Na vyššie uvedených záveroch nemôžu nič zmeniť ani skutkové okolnosti prípadu, ktoré vyplynuli z dokazovania, a síce predovšetkým to, že sa zistila „imitácia“ správneho konania pri vydávaní inkriminovaného stanoviska (získovanie spoluvlastníkov, zabezpečenie listov vlastníctva a pod. pred jeho vydaním), keďže pre posúdenie trestnej zodpovednosti zločinu prijímania úplatku podľa § 329 Tr. zák. - a teda pri ustáľovaní toho, či ide o obstaranie veci všeobecného záujmu alebo nie - nie je dôležitý subjektívny postoj páchatel'a (t. j. jeho predstava o tom, že ide o správne rozhodnutie alebo iný akt zasahujúci do subjektívnych práv), ale objektívne okolnosti prípadu (t. j. či objektívne ide o obstaranie veci všeobecného záujmu alebo nie). Takéto skutkové okolnosti by mohli byť relevantné len pre posúdenie prípadnej inej právnej kvalifikácie, napr. či ide o podvodné konanie alebo len o neetické správanie štátneho zamestnanca.

Obvinený v podanom dovolaní osobitne vytýkal i nesplnenie ďalšieho normatívneho znaku, a síce nedostatku súvislosti medzi úplatkom a obstaraním veci všeobecného záujmu (s odkazom na R 1/1978 - I.), a to práve z dôvodu absencie veci všeobecného záujmu.

Ako ďalší nepreukázaný normatívny znak, majúci za následok nesprávnú právnu kvalifikáciu, bol potom namietaný kvalifikačný znak uvedený v odseku 2 § 329 Tr. zák. Obvinený zdôraznil, že vo všeobecnosti síce niet pochyb, že ako prednosta OÚŽP R. mal postavenie verejného činiteľa, sporné však je, či pri vydávaní inkriminovaného stanoviska využíval prvok moci a prvok rozhodovania a teda, či v tejto súvislosti mal postavenie verejného činiteľa (platí totiž, že nie pri každom vystupovaní v úradnom styku má úradná osoba štatút verejného činiteľa, ale vždy je potrebné dôsledne skúmať, či je tu daný prvok moci a rozhodovania). On je pritom názoru, že žiadny takýto prvok moci a rozhodovania v jeho prípade prítomný nebol, keďže dotknuté stanovisko nepredstavovalo žiadne správne rozhodnutie, toto tiež nebolo podkladom pre nejaké iné konania a vôbec sa ním nezasahovalo do subjektívnych práv tretích osôb.

Odvolací súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatoval, že postavenie verejného činiteľa je precizované v skutkovej vete napadnutého prvostupňového rozsudku, avšak s týmto súhlasiť rozhodne nemožno, keď rovnako ani listiny zabezpečené v spise nepreukazujú, že by mal kompetenciu v danej veci konať. Konkrétne v zmysle organizačného poriadku je dotknutý správny orgán gestorom i na úseku odpadového hospodárstva, pričom v stanovisku OÚŽP A. zo 4. júla 2013 sa o. i. uvádza, že „prednosta v mene OÚŽP koná a rozhoduje ako správny orgán v administratívnych veciach a je osobou oprávnenou na podpis rozhodnutia v správnom konaní“. I z týchto listín teda vyplýva, že pri vydávaní spomínaného stanoviska nemohol vykonávať žiadnu svoju právomoc, keďže úrad mal pôsobnosť len pri zákone o odpadoch, ktorý sa podľa obsahu stanoviska na vec B. nevzťahoval. Už len na základe tohto (konštatovaného nedostatku právomoci o žiadosti B. konať) nemohol tak v danej veci vystupovať ako verejný činiteľ.

Pokiaľ ide o samotné odôvodnenia súdov prvého i druhého stupňa poznamenal, že tieto neobsahujú žiadne relevantné úvahy ohľadom posúdenia dotknutého stanoviska ako veci všeobecného záujmu, keď zároveň ani jeden z konajúcich súdov neuviedol žiadne také zákonné ustanovenie, na základe ktorého by mal v danom prípade vykonávať svoju právomoc, čo potom samo o sebe porušuje jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(z dôvodu teda nedostatočného odôvodnenia súdneho rozhodnutia).

V súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. obvinený v prvom rade namietal (tak, ako i v odvolacom konaní - podaní z 9. decembra 2016) nezákonnosť výpovede svedka S. T., a to v tom zmysle, že na hlavnom pojednávaní konanom 14. októbra 2015 bol tento zo strany predsedu senátu nedostatočne poučený o svojom práve nevypovedať (ktoré mu prináležalo ako pôvodne obvinenému). Predmetné poučenie bolo navyše vykonané v slovenskom jazyku, hoci menovaný svedok uvedený jazyk neovládal, z ktorého dôvodu už aj v prípravnom konaní musel byť do konania pribratý tlmočník pri jeho výpovedi. Odvolací súd pritom k uvedenej námietke uviedol iba toľko, že svedok S. T. bol poučený podľa § 130 ods. 2 Tr. por. Toto konštatovanie však nie je pravdivé, keďže zo zvukového záznamu vyhotoveného z dotknutého pojednávania jasne vyplýva, že svedok bol poučený v tom smere, že je „oprávnený vypovedať, ak by ...“, čo nezodpovedá zákonnému zneniu naposledy uvedeného ustanovenia (poučenie teda nebolo formulované ako právo odoprieť vypovedať, ale ako právo vypovedať, v čom je podstatný rozdiel).

Ako nezákonná bola označená tiež aj výpoveď už zmieňovaného svedka S. T. z prípravného konania, konkrétne z 11. novembra 2013, keď v jej priebehu sám vyšetrovateľ skonštatoval nespôsobilosť svedka vypovedať v slovenskom jazyku a na jeho podnet tak bol v priebehu výsluchu prizvaný tlmočník. Z dotknutej zápisnice však nie je zrejmé, že by sa úkon opakoval od začiatku (práve naopak), a to predovšetkým v tom ohľade, že by menovanému bolo pretlmočené tak poučenie, ako i úvodné časti výpovede do jazyka maďarského. Uvedená zápisnica o výsluchu svedka, ktorý prebiehal v rozpore s Trestným poriadkom čiastočne bez tlmočenia a čiastočne s tlmočením, bola pritom čítaná na hlavnom pojednávaní v rámci odstraňovania rozporov podľa § 264 Tr. por., keď potom práve z týchto odstraňovaných rozporov vychádzal odvolací súd pri ustáľovaní viny.

Predmetnú časť dovolacej argumentácie uzavrel obvinený tým konštatovaním, že na základe skôr uvedeného je nepochybné, že svedok S. T. nebol poučený v zmysle prvej vety § 130 ods. 2 Tr. por. o svojom práve odoprieť vypovedať, a preto jeho výpoveď (ktorú súdy považovali za jeden z podstatných usvedčujúcich dôkazov) na hlavnom pojednávaní nie je zákonne získaným dôkazom, a teda nemohla ani predstavovať podklad pre rozhodnutie o jeho vine. Aj keby pritom bolo toto poučenie vykonané v súlade so zmieňovaným ustanovením, osobitne už v priebehu odvolacieho konania bolo namietané tiež aj to, že uvedený svedok bol objektívne nespôsobilý svedeckej výpovede v slovenskom jazyku, keď túto nespôsobilosť zaregistroval už vyšetrovateľ pri výsluchu realizovanom v prípravnom konaní. Vyššie popísaným postupom súdu prvého stupňa a vyšetrovateľa boli tak porušené ustanovenia § 2 ods. 20 a § 28 ods. 1, ods. 2 Tr. por. V neskoršie doručenom doplnení odôvodnenia dovolania bola napokon uvedená argumentácie rozšírená o poukaz na rozsudok najvyššieho súdu zo 7. apríla 2011, sp. zn. 6 Tdo 30/2010, právne závery ktorého označil obvinený za použiteľné i na jeho vec.

Nad rámec dovolania, keďže dovolací súd nie je skutkovým súdom (ako to v tejto súvislosti poznamenal samotný obvinený), obvinený navyše vo vzťahu k výpovedi posledne spomínaného svedka poznamenal, že táto je nedôveryhodná, keďže tu ide o osobu aktívne spolupracujúcu s orgánmi činnými v trestnom konaní (S. T. uzavrel s prokurátorom dohodu o vine a treste). Dôležitá je pritom v danom ohľade i tá okolnosť, že v prípade uvedeného svedka išlo pôvodne o spoluobvineného, ktorého vec bola bez splnenia k tomu potrebných zákonných podmienok (neexistoval k tomu žiadny relevantný dôvod) vylúčená na samostatné konanie. Dôsledkom takéhoto účelového vylúčenia bol stav, že z pôvodne spoluobvineného sa stal svedok, pričom výpoveď takejto osoby v striedajúcich sa procesných postaveniach, keď ako svedok je povinný hovoriť pravdu a ako obvinený sa môže hájiť spôsobom, ktorý uzná za vhodný, z pohľadu dôkaznej sily nepochybne stráca na vierohodnosti.

Obvinený v podanom dovolaní ďalej namietal i nezákonnosť trestného oznámenia Ing. T. W., ktoré bolo na hlavnom pojednávaní konanom 14. až 15. októbra 2015 prečítané podľa § 269 Tr. por. Zdôraznil, že odvolací súd tomuto dôkazu - na rozdiel od súdu prvého stupňa - pripisoval mimoriadnu dôležitosť pri uznaní jeho viny, a to napriek tomu, že z povahy veci vyplýva, že trestné oznámenie nemôže slúžiť ako dôkaz, keďže sa ním nahrádza výsluch svedka. V zmysle ustálenej judikatúry (rozsudok najvyššieho

súdu, sp. zn. 3Tz 31/2002) zároveň platí, že výsluch svedka (poškodeného), ktorý bol síce ukončený v deň začatia trestného stíhania, ale ktorý začal deň pred začatím trestného stíhania, nie je získaný zákonným spôsobom, a preto nemôže byť dôkazom, pokiaľ nešlo o neodkladný alebo neopakovateľný úkon. Okrem už uvedeného však za podstatnú chybu spôsobujúcu nezákonnosť daného dôkazu je potrebné považovať i to, že predmetné trestné oznámenie nebolo prečítané na hlavnom pojednávaní ako celok, ale (ako je to zrejmé zo zvukového záznamu) predseda senátu si selektívnym spôsobom vyberal len niektoré časti a niektoré dokonca len reprodukoval. A ak teda bolo trestné oznámenie prečítané len v časti, nemohlo následne byť s poukazom na § 278 ods. 2 Tr. por. v celosti podkladom pre závery súdu o jeho vine.

Ako k tomu napokon poznamenal obvinený, vyššie uvedené nebolo možné z jeho strany namietat' skôr, keďže súd prvého stupňa nepripisoval predmetnej listine žiadnu relevanciu a nepoukazoval na konkrétne pasáže z nej, takto postupoval až súd odvolací v napadnutom rozhodnutí. Platí pritom, že ak súd chce vychádzať z určitej skutočnosti obsiahnutej v listine, tak práve túto musí oboznámiť a nie prečítať iné časti listiny, ktoré sú nepodstatné pre jeho záver, keď zároveň po uvedenom prečítaní je následne povinný umožniť stranám vyjadriť sa k takto vykonanému dôkazu. Pokiaľ ide o zápisnicu z príslušného pojednávania, tak z tejto navyše vôbec nevyplýva, či uvedená listina, obsahujúca trestné oznámenie, bola prečítaná v časti alebo v celom svojom rozsahu, čo samo osebe spôsobuje nezákonnosť takto vykonaného dôkazu.

Ako v poradí ďalší nezákonný dôkaz namietal potom v podanom dovolaní obvinený i samotnú výpoveď svedka Ing. T. W. (agenta). Konkrétne podstata jeho námietky spočíva v tom, že odvolací súd prihliadal na výpoveď menovaného z prípravného konania (zo 4. septembra 2013) ako celok a priznal jej váhu usvedčujúceho dôkazu, hoci táto bola na hlavnom pojednávaní čítaná len v časti, a to v rámci odstraňovania rozporov podľa § 264 Tr. por. na návrh obhajkyne. Predmetnú skutočnosť pritom opäť nemohol objektívne namietat' už skôr, keďže sa o nej dozvedel až z napadnutého druhostupňového rozhodnutia (súd prvého stupňa z výpovede vyššie menovaného z prípravného konania ako celku nevychádzal). Okrem zrejmého porušenia zásady bezprostrednosti zo strany odvolacieho súdu vyššie uvedeným postupom došlo potom v danej súvislosti tiež aj k nezákonnému odstraňovaniu rozporov predsedom senátu ŠTS vo výpovedi dotknutého svedka na hlavnom pojednávaní konanom 14. októbra 2015, ktorý totiž ak chcel bez návrhu procesnej strany odstraňovať rozpory, tak rovnako musel dodržiavať postup podľa § 264 ods. 1, ods. 2 Tr. por.

Záverom v kontexte vyššie uvedeného obvinený poukázal tiež na to, že odvolací súd sa v napadnutom uznesení nedôsledne vysporiadal i s ďalšou jeho odvolacou námietkou, a síce, že svedok Ing. T. W. v pozícii agenta provokoval, a teda zasahoval do skutkového deja. To vyplýva predovšetkým z prepisu obrazovo-zvukového záznamu, z ktorého je zrejmé, že menovaný sa dotazoval u svedka S. T., pre koho sú peniaze určené, hoci už pri podaní trestného oznámenia uvádzal, že tieto majú byť práve pre neho. Je teda nesporné, že ako agent už musel byť inštruovaný políciou, čo a ako má v monitorovanom rozhovore so S. T. hovoriť, a polícia preto aktívne vstúpila do skutkového deja.

A napokon nezákonnými dôkazmi sú, podľa názoru obvineného, aj dôkazy získané z nezákonne uskutočnených zvukových záznamov, obrazovo-zvukových záznamov, ako i záznamov telekomunikačnej prevádzky (vrátane SMS správ) a správ o vyhotovení týchto záznamov, z ktorých súd vychádzal pri ustáľovaní jeho viny. Presnejšie v zmysle záverov vyplývajúcich z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012, sp. zn. I. ÚS 114/2012 a obdobne i uznesenia najvyššieho súdu z 29. apríla 2015, sp. zn. 4 To 10/2013, upozornil na to, že pri zásahu do práva na súkromie je potrebné skúmať o. i. jeho legálnosť, legitímnosť a proporcionalitu, keď v jeho prípade je nedostatok požiadavky proporcionality celkom zjavný už so samotných príkazov, v odôvodneniach ktorých absentuje akákoľvek konkrétna úvaha sudcu o tom, či neexistoval nejaký šetrnejší spôsob zásahu do práva na súkromie.

Okrem ostatne spomínaného existuje zároveň dôvodná pochybnosť, či vôbec boli na hlavnom pojednávaní prečítané návrhy prokurátora na vydanie dotknutých príkazov (oboznamovanie utajovanej prílohy trvalo totiž len 8 minút, a je teda prakticky vylúčené, aby predseda senátu stihol oboznámiť tak

všetky príkazy, ako i návrhy prokurátora na ich vydanie), z ktorého dôvodu potom ani súd nemohol spoľahlivo ustáliť zákonnosť dôkazov na základe nich získaných. V uvedenej súvislosti potom obvinený podporne citoval súvisiacu pasáž z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu z 25. júna 2013, sp. zn. 4 To 3/2012, v súlade s ktorou je povinnosťou súdu prvého stupňa okrem vydaných príkazov sudcu pre prípravné konanie na hlavnom pojednávaní zákonným spôsobom oboznámiť aj návrhy prokurátora na ich vydanie a až po takto vykonanom dokazovaní následne hodnotiť ich zákonnosť a obsah.

V zmieňovaných súvislostiach považoval obvinený za potrebné poukázať i na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Matanovič proti Chorvátsku zo 4. apríla 2017, č. 2742/12, v ktorom tento vyslovil porušenie práva na súkromie (čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) práve z dôvodu nedostatočne odôvodneného príkazu, pričom súčasne uviedol, že orgány činné v trestnom konaní nemôžu selektívnym spôsobom určovať, ktoré zo získaných odposluchov zaradia do spisu a oboznámia s nimi obhajobu. V tomto duchu preto potom obvinený osobitne uplatnil aj ďalší dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., keď porušenie práva na obhajobu konkrétne zdôvodnil nesprístupnením všetkých získaných materiálov obhajobe s tým, že orgány činné v trestnom konaní účelovo vybrali a zaradili do spisu iba tie časti, ktoré preukazovali jeho vinu. Obhajoba pritom musí mať prístup ku všetkému, čo bolo získané na základe príkazov, aby sama mohla posúdiť, ktoré dôkazy navrhne vykonať. Ak ide o otázku už skoršieho vytýkania uvedenej skutočnosti, obvinený uviedol, že k tomuto nemohlo relevantne dôjsť, keďže ani v tomto štádiu neboli ešte oboznámení so zabezpečenými odposluchmi.

Samostatne namietal obvinený následne i to, že preklad zo získaných záznamov z maďarčiny do slovenčiny vykonala doposiaľ nestotožnená osoba, čo je v príkrom rozpore s právom Európskej únie, ktoré je potrebné v danom smere priamo aplikovať - konkrétne čl. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní (v zmysle ktorého členské štáty zabezpečia, aby sa podozrivým alebo obvineným osobám, ktoré nerozumejú jazyku dotknutého trestného konania, v primeranom čase poskytol písomný preklad všetkých dokumentov, ktoré sú základné na zabezpečenie toho, aby boli schopné uplatniť svoje právo na obhajobu a zaručenie spravodlivého procesu), a tak uvedené dôkazy nebolo možné považovať za zákonne získané ani z tohto dôvodu [§ 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.]. Na uvedenom závere potom nemôže nič zmeniť ani ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por., keďže v danom prípade sa uplatňujúce právo Európskej únie má priamy účinok a nemôže byť limitované reštriktívnou vnútroštátnou právnou úpravou.

Ako posledný zdôvodnil obvinený v podanom dovolaní dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por., keď jeho výtku tkvie v tom, že v predmetnej veci rozhodoval v prvom stupni trestný senát v tom istom zložení ako v prípade svedka S. T., ktorý bol - v zásade na tom istom skutkovom základe - rozsudkom ŠTS z 20. novembra 2013, sp. zn. BB-3T/34/2013, uznaný za vinného zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. vo forme pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. V tomto kontexte následne poukázal na právnu argumentáciu uvedenú v uznesení najvyššieho súdu zo 6. februára 2017, sp. zn. 4 To 6/2016, s ktorou sa stotožňuje a vzhľadom na ktorú má za to, že vyššie uvedeným rozsudkom vo veci S. T. súd prejednal i jeho vinu, keďže v podstate posudzoval ten istý skutok. Obvinenému je známe i stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 5. apríla 2017, sp. zn. Tpj 11/2017, ktoré vychádza z iných názorov, než naposledy spomínané rozhodnutie najvyššieho súdu, je však potrebné zdôrazniť, že skutkové okolnosti daného prípadu celkom nekorešpondujú okolnostiam tam uvádzaným, nakoľko v prejednávannej veci je nesporné, že ide o ten istý skutok (resp. teda S. T. bol účastný na tom istom skutku, ktorý je predmetom aktuálne preskúmvanej veci).

Na vyššie namietanú skutočnosť pritom poukazoval aj samotný odvolací súd vo svojom prvom uznesení, keď doslovne v tejto súvislosti uviedol nasledovné: „Presvedčivosť týchto dôkazov v celom ich kontexte nepochybne viedla k tomu, že S. T. po tom, čo bol vo veci tiež obvinený, následne uzatvoril dohodu o vine a treste, ktorá bola aj schválená (mimochodom v senáte zloženom z tých istých sudcov, ktorí rozhodli aj vo veci obžalovaného Ing. J. D.), pričom právne posúdenie jeho konania ako účasti vo forme pomoci na zločine prijímania úplatku podľa § 21 ods. 1 písm. d), § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v plnom rozsahu korešpondovalo s dovtedy existujúcou dôkaznou situáciou.“ Podľa

obvineného tento poukaz odvolacieho súdu je možné vnímať ako súčasť pokynu (resp. pripomenutie) pre súd prvého stupňa, že senát rozhodujúci v tom istom zložení už raz ustálil právnu kvalifikáciu toho istého skutku, čo mu zrejme nemalo umožňovať pri nezmenenej dôkaznej situácii prijať inú právnu kvalifikáciu žalovaného skutku. Uvedený postup však narušil právo na zákonného, no predovšetkým nestranného sudcu.

Ako k tomu tiež obvinený poznamenal, uvedenú skutočnosť nemohol objektívne namietat' už skôr, keďže o tom, že senát konal v totožnom zložení i v prípade S. T. nemal žiadnu vedomosť, a to aj napriek tomu, že rozsudok vo veci posledne menovaného bol súčasťou spisu. Tento bol tiež zároveň oboznamovaný na hlavnom pojednávaní konanom dňa 15. októbra 2015, avšak takým spôsobom, že mená dotknutých sudcov prečítané neboli. Rovnako potom na vyššie spomenutom závere o jeho objektívnej nevedomosti nemôže nič zmeniť ani to konštatovanie predsedu senátu vo vzťahu k svedkovi S. T., že tento už raz pred daným senátom bol v súvisiacej veci, keďže svedok mohol mať viacero iných vecí. Ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por. pritom výslovne predpokladá vedomosť osoby o chybe zakladajúcej dovolací dôvod a nie objektívnu možnosť túto vadu zistiť - napr. z obsahu spisu.

A napokon v neskôr súdu doručenom doplnení odôvodnenia podaného dovolania obvinený v uvedenom kontexte poukázal na „najnovšie“ rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie, a to uznesenie z 28. mája 2020, C-709/18, s tým, že podľa jeho názoru je už spomínané stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu s tam uvedeným názorom v rozpore, čo by malo zohľadnené v dovolacom konaní. Jeho právo na prezumpciu nevinu garantované čl. 4 ods. 1 smernice č. 2016/343/EÚ bolo verejným vyhlásením rozsudku týkajúceho sa S. T. porušené, a preto je povinnosťou Slovenskej republiky zabezpečiť primerané opatrenie podľa čl. 4 ods. 2 uvedenej smernice. Keďže ale naše vnútroštátne právo neustanovuje žiadne špeciálne ustanovenie, ktoré by toto iné vhodné opatrenie ustanovovalo, tak takýmto primeraným opatrením bolo v súlade so zásadou prednosti práva Európskej únie práve vylúčenie členov senátu, ktorí rozhodovali v prípade S. T. (zo strany odvolacieho súdu teda postup podľa § 325 veta prvá Tr. por.)

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti obvinený dovolaciemu súdu navrhol, aby tento rozsudkom vyslovil, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 1, ods. 19, ods. 20, § 28 ods. 1, ods. 2, § 119 ods. 2, § 317 ods. 1, § 319 Tr. por. a čl. 6 ods. 1, čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v jeho neprospech, aby toto uznesenie zrušil a tiež aj jemu predchádzajúci rozsudok ŠTS a ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad, a napokon aby súdu prvého stupňa prikázal vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

Rovnako je potrebné na danom mieste zmieniť, že v súvislosti s naposledy uvedenou námietkou obvinený dovolaciemu súdu navrhol prerušiť konanie a vec predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie za účelom polozenia nasledovnej predbežnej otázky: „Je v súlade s čl. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinu a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní ..., ktorý zaručuje právo na prezumpciu nevinu, ako i s právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 47 Charty základných práv EÚ, právom na rešpektovanie prezumpcie nevinu podľa čl. 48 ods. 1 Charty základných práv EÚ, ako i s článkom 82 Zmluvy o fungovaní Európskej únie taký postup vnútroštátneho súdu, v zmysle ktorého sudca, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní o dohode o vine a treste vo vzťahu k inej osobe, ktorá sa mala podľa skutkovej vety dohody a rozsudku podľa § 334 ods. 4 Tr. por. podieľať na trestnej činnosti obvineného, nie je vylúčený z rozhodovania o veci obvineného, a to i napriek tej skutočnosti, že sa jedná o totožný skutok a sudca schválil dohodu o vine a treste?“ Obvinený zároveň k tomu dodal, hoci k uvedenému dňu (podania dovolania) ešte neuplynula lehota na prebratie uvedenej smernice (pozn. dovolacieho súdu: v zmysle čl. 14 bod 1 bola transpozičná lehota stanovená do 1. apríla 2018), táto je použiteľná aj na jeho vec, keď tu poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Emil Milev z 27. októbra 2016, C 439/16 PPU, v súlade so závermi ktorého sú členské štáty Európskej únie povinné túto smernicu aplikovať aj keď nebola výslovne implementovaná.

K podanému dovolaniu sa v zmysle § 376 Tr. por. písomne vyjadril prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, a to v tom zmysle, že tento nepovažuje za daný žiaden zo zákonných dôvodov dovolania, keďže konajúci senát ŠTS nemal byť vylúčený, všetky dôkazy, na ktorých konajúce súdy založili svoje rozhodnutia, boli vykonané zákonným spôsobom, vo veci nedošlo k žiadnemu porušeniu práva obvineného na obhajoba a napokon i právne posúdenie skutku bolo správne a zákonné. Z uvedeného dôvodu preto dovolaciemu súdu navrhol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Dovolací súd považuje za žiaduce poznamenať, že prokurátor tiež podrobnejšie reagoval na jednotlivé obvineným uvedené tvrdenia, niektoré tieto jeho vyjadrenia budú pritom „reflektované“ nižšie, v rámci odôvodnenia spôsobu rozhodnutia dovolacím súdom.

Pokiaľ ide o úvodom spomínané stanovisko obhajoby k vyjadreniu prokurátora, tak v rámci tohto bola navyše oproti už skôr uvedenému v kontexte odôvodnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. zdôraznená jednak neprípustnosť rozširovania trestnoprávnej zodpovednosti extenzívnym výkladom normatívneho znaku obstarávania veci všeobecného záujmu a jednak bolo poukazované na odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu z 25. októbra 2016, sp. zn. 2 To 11/2015 a uznesenia najvyššieho súdu z 8. novembra 2016, sp. zn. 1 Tdov 17/2015 (pozn. dovolacieho súdu: v oboch prípadoch ide o rozhodnutia publikované tiež aj v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov slovenskej republiky, a to pod č. 49/2017 a 48/2017, a nie č. 53/2017 a 52/2017 ako nesprávne uviedol obvinený) s tým záverom, že tiež aj z týchto rozhodnutí vyplýva, že nemohol vystupovať ako verejný činiteľ, keďže na úseku odpadov nemal žiadnu právomoc, a teda ani zodpovednosť.

Dovolacia argumentácia týkajúca sa nezákonných dôkazov bola potom doplnená predovšetkým o poukaz na uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/17/2009, z ktorého vyplýva, že trestné oznámenie je nezákonným dôkazom, keďže nejde ani o listinný dôkaz.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) a § 566 ods. 3 Tr. por.], oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b), § 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), že sú splnené obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), ako i podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por.

Zároveň dospel k záveru, že jeden z obvineným tvrdených dôvodov dovolania je zjavne preukázaný a že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por., a preto v zmysle § 382a Tr. por. nariadil verejné zasadnutie, v rámci ktorého bolo zistené, že dovolanie bolo, v ďalej vymedzenom rozsahu, podané dôvodne.

Úvodom rozhodnutia o dovolaní je nutné vo všeobecnosti zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, keď nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Tie sú ako dovolacie dôvody výslovne uvedené v § 371 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi ustanovenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa

širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu je dôležité poznamenať - tak ako to napokon najvyšší súd už stabilne zdôrazňuje v rámci svojej rozhodovacej činnosti - že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por. (viď k tomu bližšie R 120/2012).

Už na danom mieste sa žiada vzhľadom na obsah posudzovaného dovolania tiež poukázať na podmienku uvedenú v (v prvej vete) § 371 ods. 4 Tr. por. pre použiteľnosť dôvodov dovolania písm. a) až g) ods. 1 uvedeného ustanovenia, keď konkrétne zákon požaduje, aby v dovolaní uvádzaná okolnosť bola namietaná už skôr - najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, a to za (súčasného) splnenia predpokladu, že predmetná okolnosť „bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní“.

Ak ide pritom o posledne uvedený zákonom požadovaný predpoklad, aby namietaná okolnosť bola dovolateľovi známa už v pôvodnom konaní, dovolací súd zdôrazňuje, že tento je potrebné vykladať ako dostupnosť k informáciám prostredníctvom svojich (v prípade obvineného obhajobných) práv - t. j. platí prezumpcia vedomosti na všetko, s čím sa mohol dovolateľ s využitím svojich práv oboznámiť. Alebo tiež inak povedané, nie je možné sa v zmieňovanej súvislosti odvolávať na svoju nevedomosť zapríčinenú rezignáciou na uplatnenie svojich práv, resp. majúcu pôvod v ich nedôslednom (či „nedostatočnom“) uplatňovaní.

Preto pokiaľ dovolateľ prvýkrát až v podanom dovolaní namieta okolnosť, (objektívne) skôr zistiteľnú z obsahu spisového materiálu, prípadne samotného priebehu pojednávania / zasadnutia, pričom poukazuje na svoju predchádzajúcu subjektívnu nevedomosť o nej (napr. z dôvodu neprítomnosti na pojednávaní, resp. nevyužitia inštitútu nahliadnutia do spisu), zákonná podmienka uvedená v prvej vete § 371 ods. 4 Tr. por. nie je u neho splnená.

Rovnako neprichádza potom do úvahy ani „obídenie“ tejto podmienky, stanovenej pre dovolateľa, s odkazom na to, že v súlade s § 317 ods. 1 veta druhá Tr. por. mal na v dovolaní namietanú okolnosť (prvýkrát až v podanom dovolaní vytýkanú chybu) ex offio prihliadnuť už samotný odvolací súd.

Napokon, z hľadiska komplexnosti v súvislosti s výkladom ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por. sa žiada dodať, že aj napriek súvisiacemu zjednocujúcemu stanovisku trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu (publikovanému v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 11/2016) sa ešte stále možno stretnúť taktiež so snahou dovolateľov „obísť“ aplikáciu tohto s odkazom na skutočnosť, že namietané pochybenie je závažného ústavného charakteru (s prípadným dovetkom, že „púhy“ zákon nemôže predsa vytvárať prekážky pre dosiahnutie práva, garantovaného samotnou Ústavou Slovenskej republiky).

Čo sa týka konkrétne posudzovaného dovolania obvineného Ing. J. D., nižšie bude presne uvedené, s ktorými tam uplatnenými námietkami - potencionálne subsumovateľnými pod príslušné dovolacie dôvody predvídané v § 371 ods. 4 Tr. por. - sa nebolo možné, aj s prihliadnutím na závery uvedené vyššie, vecne zaoberať, keď už tu však možno uviesť, že obhajoba obvineného bola až do právoplatného skončenia veci v podstate (až na malé výnimky) založená na námietkach skutkového charakteru. Súdom bol vytýkaný spôsob vysporiadania sa s jednotlivými vykonanými dôkazmi, keď obhajoba nesúhlasila s vyvodenými závermi a s posúdením určitých dôkazov ako hodnoverných.

Dovolanie podal v mene obvineného obhajca, ktorý obvineného nezastupoval v pôvodnom konaní, pričom spôsob argumentácie je takmer v celom rozsahu úplný iný, čo je síce v prípade niektorých do úvahy prichádzajúcich dôvodov dovolania irelevantné [napr. pri dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr.

por.], pri niektorých však naopak, ako to napokon celkom zjavne vyplýva už zo skôr uvedeného. Už tu možno poukázať na to, že v priebehu celého predchádzajúceho konania obvinený ani raz nenamietal porušenie práva na obhajobu, či právo na nestranného (nezaujatého) sudcu.

Pokiaľ ide o otázku zákonnosti dôkazov, tejto sa týka už skôr zmieňovaná „výnimka“, keď jediné v tomto smere relevantné námietky sú obsahom písomného podania z 9. decembra 2016 (č. l. 683 a nasl.), predloženého v rámci odvolacieho konania. V tomto podaní obvinený, prostredníctvom svojej obhajkyne, upozornil (mimo iného) na nedostatok poučenia svedka S. T. prvostupňovým súdom o jeho práve nevypovedať. Presnejšie bolo predmetné poučenie označené za nedôsledné, či nedostatočné s tým, že bolo zdôraznené, že menovaný mal (s odkazom na R 60/2003) ako skôr spoluobvinený právo odmietnuť vo veci vypovedať. Ako „druhé“ bolo potom v tejto súvislosti namietané, že v zápisnici z hlavného pojednávania zo dňa 14. až 15. októbra 2014 údajne chýba výslovné vyhlásenie dotknutého svedka, či toto svoje právo (odmietnuť vo veci vypovedať) využíva alebo nie. A napokon bola obhajoba toho názoru, že svedok S. T. poučeniu vôbec nerozumel, a to predovšetkým preto, že mu toto bolo poskytnuté v slovenčine (on pritom potreboval tlmočníka). Vo vyššie označenom podaní bolo zároveň okrem už uvedeného poukázané i na to, že zo zvukového záznamu medzi svedkom - agentom Ing. T. W. a S. T. má byť zrejmé, že agent provokuje, nabáda S. T. k určitej odpovedi, ktorú si želá počuť.

III. 1

Námietka porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom

Námietka obvineného, vyššie podrobne sumarizovaná, ktorá bola správne podradená pod potencionálne do úvahy prichádzajúci dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., bola prvýkrát predložená až v rámci podaného dovolania, keď však uvedená okolnosť - t. j. čo všetko získané na základe vydaných príkazov, resp. príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky (z obsahu dovolania nie je celkom zrejmé, či obhajoba namieta neprístupnosť materiálov zabezpečených na základe všetkých vo veci vydaných príkazov podľa § 114, § 115 a § 117 Tr. por., alebo len tých, ktoré boli získané na základe príkazu podľa § 115 Tr. por.) bolo obhajobe dostupné - bola nepochybne známa obhajobe už v pôvodnom konaní.

Pre zjavné nesplnenie zákonnej podmienky podľa § 371 ods. 4 Tr. por. sa preto samotnou vecnou opodstatnenosťou danej námietky nemohol dovolací senát zaoberať.

III. 2

Námietka zaujatosti konajúceho senátu ŠTS

Ako bolo uvedené vyššie, obvinený v podanom dovolaní namietal tiež v prvom stupni konajúci senát, ktorý mal v rovnakom zložení skôr rozhodnúť aj o vine (pôvodne spoluobvineného) S. T., pre ktorú okolnosť mal byť následne v jeho veci zaujatý. Obvinený pritom odkazoval v tejto súvislosti podporne na právnu argumentáciu uvedenú v uznesení najvyššieho súdu zo 6. februára 2017, sp. zn. 4 To 6/2016, s ktorou v plnom rozsahu súhlasí.

Keďže ide o námietku spadajúcu rozsahovo pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. (treba podotknúť, že uvedené konštatovanie nemá nič spoločné s otázkou samotnej vecnej ne/opodstatnenosti námietky), bolo opäť potrebné primárne sa zo strany dovolacieho súdu zaoberať otázkou splnenia (resp. nemožnosťou jej splnenia) podmienky uvedenej § 371 ods. 4 časť vety prvej pred bodkočiarkou Tr. por.

Dovolať sa snažil argumentovať, prečo nebolo možné uvedenú okolnosť namietat' z jeho strany už v pôvodnom konaní s tým, že podstata jeho súvisiacich tvrdení tkvie v tom, že o konkrétnych menách sudcov ŠTS konajúcich vo veci S. T. údajne skôr nevedel (napriek tomu, že dotknutý rozsudok bol súčasťou predmetného spisu a bol aj oboznamovaný na hlavnom pojednávaní), avšak mimo to, že uvedené tvrdenie nie je zjavne pravdivé (ad 1/ sám dovolateľ v podanom dovolaní cituje časť z prvého vo veci vydaného uznesenia odvolacieho súdu z 24. septembra 2015, kde sa rovnaké zloženie výslovne

konštatuje, ad 2/ z na č. l. 254 sa nachádzajúceho záznamu o nazretí do vyšetrovacieho spisu podľa § 69 ods. 1 Tr. por., ku ktorému došlo dňa 3. decembra 2013 zo strany obhajkyne obvineného JUDr. Evy Bubniakovej, vyplýva, že menovaná si dala vyhotoviť o. i. fotokópiu predmetného rozsudku, vydaného pod sp. zn. BB-3T/34/2013 o rozsahu 3 strán), aj keby pravdivé bolo, platila by vyššie spomínaná prezumpcia vedomosti na predmetnú okolnosť, keďže s využitím obhajobných práv išlo o informáciu zistiteľnú.

Pre zjavné nesplnenie zákonnej podmienky podľa § 371 ods. 4 Tr. por. sa preto ani vecnou opodstatnenosťou danej námietky nemohol dovolací senát zaoberať.

III. 3

Námietka zákonnosti dôkazov, na ktorých bolo rozhodnutie zložené

Opätovne je nevyhnutné i tu sa najskôr vyjadriť k otázke správneho podradenia uplatnených dovolacích (vecných) námietok pod príslušný (formálny) dôvod dovolania s tým, že je treba zdôrazniť, že ani tu nemožno dovolateľovi (až na malú výnimku, uvedenú nižšie) nič vytknúť, keďže všetky údajné pochybenia, na ktoré tento poukázal v kontexte dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., sú skutočne aj potencionálne podraditeľné pod uvedený dôvod dovolania.

Následne bolo preto úlohou dovolacieho súdu zistiť, či v prípade všetkých týchto vytýkaných okolností bola splnená i už spomínaná zákonná požiadavka uvedená v § 371 ods. 4 Tr. por., pretože v opačnom prípade by nebolo možné konštatovať naplnenie posledne uvedeného dôvodu dovolania.

Ako už bolo naznačené vyššie, z obsahu predloženého spisu vyplýva, že obvinený v pôvodnom konaní namietať „len“ časť z námietok uplatnených aktuálne a i to čiastočne odlišne. Dovolaťel vedomý si spomínanej podmienky požadovanej pre „účinné“ namietanie niektorých okolností sa v podanom dovolaní znovu venuje i vysvetleniu toho, prečo tú-ktorú námietku nemohol uplatniť skôr (pre nevedomosť o nej).

In concreto, prvá časť príslušnej dovolacej argumentácie obvineného sa týka svedeckej výpovede S. T., keď tento jednak namietať jej nezákonnosť z viacerých dôvodov a jednak poukazoval tiež na jej neverohodnosť. Dovolacie tvrdenia uvádzané v súvislosti s hodnotením výpovede z pohľadu vierohodnosti sú pritom práve tou vyššie spomínanou výnimkou, kde podradenie pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., ale ani pod akýkoľvek iný pre obvineného dostupný dôvod dovolania neprichádza do úvahy, a to pre tzv. skutkovú „povahu“ námietky (dovoláním obvineného je možné napadnúť hodnotenie dôkazov len z pohľadu zákonnosti). Treba však hneď zároveň k tomu poznamenať, že zo spôsobu, akým dovolateľ danú námietku predložil vyplýva, že tento si bol uvedeného zjavne vedomý. Napokon vo vzťahu k bezprostredne súvisiacim námietkam smerujúcim voči (údajne nezákonnému) postupu použitému v prípade S. T. sa žiada uviesť iba toľko, že dovolací súd nie je oprávnený sa zaoberať postupom alebo rozhodnutím ním v aktuálnom konaní nepreskúmanom.

Pokiaľ ide potom o „zvyšné“ dovolacie tvrdenia uvedené v súvislosti s výpoveďou skôr zmieneného svedka, tak tu možno ich porovnaním s tými, ktoré boli uvedené vyššie - ako vyplývajúce z odvolacieho podania z 9. decembra 2016, uviesť, že tieto sa v celom svojom rozsahu neprekrývajú, pričom je nepochybné, že pre splnenie podmienky predchádzajúceho vytýkania (§ 371 ods. 4 Tr. por.) nestačí uviesť, že ten-ktorý dôkaz je nezákonný, ale rozhodujúci je tu práve konkrétne uvádzaný dôvod pre takýto záver.

Odhliadnuc ale od uvedeného, v prvom rade, ak obvinený upozorňuje na nedostatky poučenia svedka S. T. o jeho práve odmietnuť vypovedať v súdnom konaní, tak k tomu dovolací súd uvádza, že menovaný svedok bol na hlavnom pojednávaní konanom dňa 14. októbra 2015 poučený, o. i. aj podľa § 130 ods. 2 Tr. por., v slovenskom jazyku s tým, že následne vyhlásil, že poskytnutému poučeniu v slovenčine porozumel, svoje právo odmietnuť vo veci vypovedať nevyužíva a vypovedať bude. Z obsahu predloženého spisu (presnejšie príslušného zvukového záznamu) je ďalej zistiteľné potom i to, že

predseda senátu špecializovaného trestného súdu pri čítaní ustanovenia § 130 Tr. por. skutočne raz uviedol, že ako svedok je „oprávnený vypovedať“, avšak išlo o zjavné nedopatrenie bez rozhodného významu, keďže bolo celkom zrejmé, že dané poučenie sa týkalo práva svedka odoprieť výpoveď - o. i. to bolo samým úvodom zdôraznené a jednak pri čítaní obsahu uvedeného zákonného ustanovenia sa slovné spojenie „ako svedok ste oprávnený odoprieť výpoveď“ ešte niekoľkokrát zopakovalo.

V súhrne tak dovolací súd uzatvára, že tento nemá pochyb o tom, že svedok S. T. sa rozhodol vypovedať napriek tomu, že mal (predchádzajúcu) vedomosť o svojom práve výpoveď odoprieť. S následkami, ktoré v tejto súvislosti vyvodil dovolateľ, sa teda nemožno stotožniť.

Čo sa týka skoršej výpovede svedka S. T. - z 11. novembra 2013 a čítania niektorých jej častí na hlavnom pojednávaní na odstránenie rozporov, tak k tejto časti dovolacích námietok treba rovnako uviesť niekoľko skutočností. Predovšetkým to, že tak ako boli obaja obhajcovia obvineného prítomní pri uvedenej výpovedi prebiehajúcej v prípravnom konaní, bola obhajoba rovnako prítomná aj na príslušnom hlavnom pojednávaní, keď bola predmetná zápisnica o skoršej výpovedi svedka tomuto podľa § 264 Tr. por. predložená na odstránenie rozporov, pričom nič až do právoplatného skončenia veci v tejto súvislosti nenamietali. Okrem tohto procesného hľadiska považuje pritom dovolací súd za žiaduce dať do pozornosti i ďalšiu okolnosť - a síce, že všetko, čo bolo čítané zo skoršej výpovede svedka, bolo zároveň S. T. na hlavnom pojednávaní aj tlmočené (po celý čas) prítomnou tlmočnicou, čím potom aj z materiálneho hľadiska dovolacia námietka stráca opodstatnenie.

Napokon, na čítané „rozpory“ poukazoval už prvostupňový súd v rámci svojho rozsudku, pričom odvolací súd potom vo vzťahu k samotnej dôležitosti výpovede svedka S. T. v odôvodnení svojho (dovolaním napadnutého) uznesenia uviedol nasledovné: „... najmä zo strany S. T. už v procesnom postavení svedka došlo k prezentácii faktov spôsobom, ktorý mal nielen minimalizovať jeho zavinenie, ale hlavne zavinenie spriaznenej osoby, a tou bol jednoznačne obžalovaný Ing. J. D.. Tieto jeho neskoršie výpovede už boli kontaminované a bezpochyby produkované v snahe minimalizovať ich zavinenie a toto čo najviac prispôbiť dovtedy zabezpečeným dôkazom, najmä pokiaľ išlo o obžalovaného Ing. J. D.. V tomto smere však treba dodať, že primárnym usvedčujúcim dôkazom bola predovšetkým výpoveď svedka Ing. T. W. a listinné dôkazy dokumentujúce časovú os konania obžalovaného Ing. J. D. 19. marca 2013.“

Tu sa žiada uviesť, že na prípadné vyslovenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. sa vyžaduje pochybenie istej intenzity, keď konkrétne (ako to najvyšší súd opakovane zdôrazňuje v rámci svojej rozhodovacej činnosti) zistené porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. K tomuto (porušeniu práva na spravodlivý proces) by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje (čo korešponduje zmyslu dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý „prelamuje“ zásadu právnej istoty len v prípade zistení tých najzávažnejších pochybní).

Okrem potreby poukazu na to, že problém zákonnosti má relevanciu z pohľadu posledne uvedeného dovolacieho dôvodu len v súvislosti s podstatným dôkazom z hľadiska preukázania viny (hodnotenie, ktoré dôkazy sú zásadné, je pritom v plnej „réžii“ súdov nižšieho stupňa, keďže ide o otázku skutkového charakteru), je následne nevyhnutné zdôrazniť i tú skutočnosť (resp. iný, v danom smere relevantný aspekt), že tiež potom nie každé porušenie zákona aj pri takomto (rozhodujúcom alebo jedinom) dôkaze vedie k rovnakému záveru z pohľadu jeho následnej možnej použiteľnosti ako podkladu pre napadnuté súdne rozhodnutie (pri každom porušení zákona je totiž potrebné sa zo strany príslušného súdu zaoberať jeho závažnosťou a príp. do úvahy prichádzajúcou dodatočnou odstrániteľnosťou). Platí taktiež, že záver o nezákonnosti a z toho titulu aj nepoužiteľnosti sa môže týkať aj len časti, napr. svedeckej výpovede.

Zjednodušene povedané, následky pochybení pri dokazovaní sa teda posudzujú materiálne a vždy individuálne s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu (výnimkou je následok explicitne uvedený v

§ 119 ods. 4 Tr. por.), keď niekedy je možná dodatočná konvalidácia, niekedy naopak a v niektorých prípadoch ani nie je potrebná (pre záver o použiteľnosti dôkazu napriek zistenému porušeniu zákona nie závažného charakteru).

Záverom, komplexne k argumentácii ohľadne svedeckej výpovede S. T., dovolací súd uvádza, že s poukazom na túto nebolo možné z vyššie ozrejmenej dôvodov vysloviť naplnenie príslušného dovolacieho dôvodu - § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.

Ďalšie dovolacie námietky obvineného, podraditeľné pod posledne zmieňovaný dovolací dôvod, sa týkajú potom otázky použiteľnosti záverov vyplývajúcich z trestného oznámenia Ing. T. W. z 20. marca 2013. K tomu v prvom rade toľko, že pokiaľ sa dovolateľ domáha vyslovenia záveru, že skutočnosti vyplývajúce z trestného oznámenia nie je - vo všeobecnosti - možné použiť ako dôkaz, tak tu ide nepochybne o skutočnosť namietateľnú už v pôvodnom konaní (pričom však vytýkaná zo strany obvineného nebola, ako vyplýva z vyššie uvedeného), a preto v tejto časti nie je povinnosťou dovolacieho súdu sa zaoberať jej vecnou správnosťou. Aj napriek tomu, že ide o argumentáciu, ktorou nie je potrebné sa zaoberať pre nesplnenie podmienky uvedenej v § 371 ods. 4 Tr. por. (nebolo by možné aj v prípade zistenej chyby vysloviť naplnenie príslušného dovolacieho dôvodu pre nesplnenie podmienky tzv. „predchádzajúcej výtky“ v prípade konkrétnej skutočnosti), dovolací súd v tejto časti poukazuje na závery vyplývajúce z doposiaľ posledne prijatého stanoviska na pôde trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2019.

Ak ide o zvyšnú časť súvisiacej argumentácie, v tejto potom obvinený konkrétne upozorňuje na to, že odvolací súd, na rozdiel od prvostupňového súdu, mal mimoriadnu dôležitosť pri uznaní jeho viny pripisovať skutočnostiam vyplývajúcim z uvedeného trestného oznámenia, a to v rozpore so zásadou bezprostrednosti, keďže nie všetko bolo predtým čítané na hlavnom pojednávaní.

Na predmetnú námietku je odpoveď dovolacieho súdu potom taká - a to bez potreby zisťovania a porovnávania (vypočutím zvukovej nahrávky z predmetného pojednávania), ktoré konkrétne pasáže zo zápisnice o trestnom oznámení Ing. T. W. boli na hlavnom pojednávaní čítané a na ktoré bolo v odôvodnení dovolaní napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu následne poukazované (a teda bez potreby zaujatia názoru k tomu, či v tejto súvislosti bola dodržaná zásada bezprostrednosti alebo naopak), že odvolací súd tu nepoukazoval na nič nové oproti tomu, čo už by neuviedol aj v odôvodnení svojho skoršieho zrušovacieho uznesenia z 24. septembra 2015 (argumentácia je v tejto súvislosti v oboch rozhodnutiach úplne totožná), a teda nejde o žiadne skutočnosti dovolateľovi skôr neznáme, ktoré by nemohol vytýkať už skôr. Ako pritom vyplýva zo spomínaného prvého uznesenia odvolacieho súdu z 24. septembra 2015, sp. zn. 5 To 1/2015, týmto došlo k zrušeniu napadnutého rozsudku z dôvodu, že prvostupňový súd „jednak nevyhodnotil všetky doposiaľ známe okolnosti prípadu a jednak neurobil logicky odôvodnené úplné skutkové zistenia“.

V odôvodnení dovolaní aktuálne napadnutého uznesenia odvolacieho súdu z 12. januára 2017 sa potom k tomu o. i. uvádza (strana 5 a nasl.):

„Najvyšší súd Slovenskej republiky v posudzovanej veci už v minulosti rozhodol uznesením z 24. septembra 2015, sp. zn. 5 To 1/2015. V uvedenom rozhodnutí v podstate detailne vyhodnotil jednotlivé dôkazy a z tohto vyplývajúce skutkové závery, na ktorých naďalej trvá, keďže po vrátení veci nedošlo doplnením dokazovania (výsluchom svedkyne P. D.) k žiadnej zmene majúcej vplyv na posúdenie viny.

Vzhľadom k tomu Najvyšší súd Slovenskej republiky v otázke skutkových zistení v prevažnej miere odkazuje na dostatočne rozvedené dôvody rozsudku Špecializovaného trestného súdu, ktoré vychádzajú z vyššie uvedeného prvého rozhodnutia odvolacieho súdu.“

Naposledy konštatovaný záver platí pritom v plnom rozsahu aj pre námietku dovolateľa týkajúcu sa výpovede svedka (agenta) Ing. T. W., keď i tu bolo rovnako namietané údajné nerešpektovanie § 278

ods. 2 Tr. por. zo strany odvolacieho súdu. Ani tu teda nebolo v rámci odôvodnenia druhého vo veci vydaného uznesenia odvolacieho súdu poukazované na žiadne iné (nové) skutočnosti vyplývajúce z výpovede menovaného svedka z prípravného konania zo 4. septembra 2013, oproti tým, na ktoré bolo poukazované už skôr v zrušovacom uznesení odvolacieho súdu. V prípade oboch posledne uvedených námietok teda nebolo z dôvodu nesplnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 4 Tr. por. vecou dovolacieho súdu sa nimi viac (t.j. z hľadiska ich vecnej podstaty) zaoberať.

Dovolací súd nezistil potom opodstatnenosť ani tej námietky obvineného, že by Ing. T. W. mal provokovať v rámci jeho už „políciou monitorovaného“ kontaktu so S. T., a tým zasahovať do skutkového priebehu, na ktorú skutočnosť poukazoval obvinený už v ním podanom odvolaní, keďže (rovnako ako súd odvolací) žiaden neprípustný zásah v konaní ustanoveného agenta nezistil.

Skutočnosti uvádzané dovolateľom rozhodne nemajú charakter neprípustnej provokácie - v podobe zámerného, aktívneho podnecovania či navádzania k spáchaniu trestnej činnosti, ale naopak tu ide len o konanie zamerané na zistenie skutočností dôležitých pre trestné konanie, odhalenie páchatel'a (páchatel'ov) trestného činu a zabezpečenie dôkazov o jeho (ich) trestno-právne postihnuteľnom konaní. S prihliadnutím na obsah príslušnej dovolacej námietky je zároveň potrebné poznamenať, že je len samozrejmé, že ustanovený agent je (musí byť) v určitých smeroch „inštruovaný“ políciou, iná je však už potom otázka posúdenia jeho samotného konania (z materiálneho hľadiska), a teda, či bolo zákonné alebo išlo z jeho strany o neprípustnú provokáciu (a to prípadne aj len v časti jeho konania). Mimo už uvedené, možno aj v danej súvislosti záverom opätovne dať do pozornosti tiež tú dôležitú skutočnosť (z pohľadu prípadnej konštatácie príslušného dovolacieho dôvodu), že iné dôkazy boli označené ako primárne usvedčujúce dôkazy vo veci.

Napokon čo sa týka všetkých ostatných uplatnených dovolacích námietok v kontexte dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., podrobne sumarizovaných na iných miestach daného rozhodnutia (ide o tvrdenie dovolateľa týkajúce sa údajného nezákonného odstraňovania rozporov vo výpovedi svedka Ing. T. W. predsedom senátu ŠTS na hlavnom pojednávaní a tiež rôznych „nezákonností“ spomínaných v kontexte dôkazov získaných použitím inštitútov podľa § 114, § 115 a § 117 Tr. por.), tak pre tieto platí zhodný záver, už tiež aj v súvislosti s inými vyššie uvedenými námietkami konštatovaný, a síce, že nie je v kompetencii dovolacieho súdu sa nimi zaoberať, keďže išlo o skutočnosti celkom nepochybne namietateľné už skôr, v pôvodnom konaní, pričom však prvýkrát boli uplatnené až v aktuálne preskúmanom dovolaní.

Dovolací súd v súlade s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rešpektujúc svoje „mantinely“ (a to, či už ide o konštrukciu dovolacích dôvodov alebo podmienku uvedenú v § 371 ods. 4 Tr. por.) s poukazom na argumentáciu vyššie uvedenú teda nezistil dôvod ani pre konštatáciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.

III. 4

Námietka správnosti právneho posúdenia zisteného skutku

V súvislosti s uvedenou časťou dovolacej argumentácie treba v prvom rade dať do pozornosti tú skutočnosť, že hoci sám obvinený v podanom dovolaní uvádza, že v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu môže byť predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. len nesprávne právne posúdenie skutku ustáleného v skutkovej vete a nie samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek meniť alebo dopĺňať, veľká časť jeho súvisiacich dovolacích námietok sa odvíja práve od skutkových zistení, nenachádzajúcich žiaden „odraz“ v pre dovolací súd záväznej skutkovej vete (citovanej úvodom odôvodnenia daného rozhodnutia), ako to bude zrejmé z nižšie uvedeného.

Ako už bolo naznačené a ako to už notoricky zdôrazňuje dovolací súd, pre tento je v rámci dovolacieho konania konaného na podklade dovolania obvineného záväzný skutok tak, ako bol tento zistený zo strany súdov nižšieho stupňa. I v danom konaní tak v zmysle uvedeného bolo úlohou dovolacieho súdu „iba“

posúdiť (pri viazanosti rozsahom a obsahom dovolacích námietok - R 120/2012), či skutok uvedený vo výrokovej časti prvostupňového rozsudku, za ktorého spáchanie bol obvinený právoplatne odsúdený, obsahuje všetky znaky použitej právnej kvalifikácie, a teda, či bolo právne posúdenie vykonané zo strany konajúcich súdov správne a zákonné.

V danom kontexte považuje dovolací súd za nevyhnutné zopakovať podstatu zisteného skutku (presnejšie ide o jeho opis zo skutkovej vety výroku o vine právoplatného rozsudku s vynechaním len malých detailov, časového a miestneho charakteru), ktorá spočíva v tom, že (J. D.) dňa 19. marca 2013 v budove OÚŽP R. počas osobného stretnutia s Ing. T. W., ktorý si osobne prišiel prevziať písomné vyjadrenie OÚŽP R. podľa § 16 zákona o odpadoch vo veci žiadateľov Y. a J. B., za ktorých konal ich otec Š. B., po otázke Ing. T. W., že „prečo odmieta podpísať žiadosť“, si od neho vyžiadal jeho mobilný telefón s užívateľských číslom XXXX XXX XXX, ktorým zavolať na telefónne číslo XXXX XXX XXX, kde sa mu ozval S. T. ako osoba spolupracujúca s obžalovaným, ktorý si s Ing. T. W. dohodol stretnutie ešte v ten istý deň, kde S. T. počas rozhovoru Ing. T. W. po predchádzajúcej koordinácii svojho postupu s obžalovaným slangom oznámil, že za bezproblémové vydávanie písomných vyjadrení v pôsobnosti z OÚŽP R. bude musieť poskytnúť „jednorazový poplatok 2 plachty“, čím myslel finančnú hotovosť vo výške 2.000 eur ako úplatok pre Ing. J. D., z ktorej sumy minimálne 1.000 eur obžalovanému aj plánoval dať, pričom následne dňa 22. marca 2013 S. T. časť požadovanej finančnej hotovosti vo výške 500 eur od Ing. T. W. v tom čase ustanoveného agenta konajúceho na príkaz súdu ako sprostredkovateľ aj prijal s úmyslom odovzdať ich následne Ing. J. D..

Z hľadiska odpovede na uplatnené dovolacie námietky je následne žiaduce dať do pozornosti i ďalšie okolnosti prípadu, ktoré však už vyplývajú z odôvodnení rozhodnutí. Konkrétne potom to, že (viď k tomu predovšetkým str. 11 prvostupňového rozsudku) žalovaný skutok súvisel s vybavovaním vecí riešenej na OÚŽP R. pod sp. zn. 2013/00382, keď dňa 11. januára 2013 bola tomuto doručená žiadosť Y. a J. B. o zaujatie stanoviska v zmysle § 16 ods. 1 písm. b) bod 4 zákona o odpadoch k využitiu vyťažených a upravených riečnych sedimentov zo zdrže W. na vyrovnanie terénnych nerovností na nimi vlastnených parcelách v katastrálnom území F.. Predmetný spis obsahuje aj vyjadrenie dvoch spoluvlastníčok (datované 11. januárom 2013) a protokol o skúške Skúšobného laboratória Nové Zámky pre firmu A., P. D.. G.. Q., z ktorého vyplýva, že v prípade skúmanej vzorky ide o riečny sediment, ktorý nevykazuje známky toxického odpadu. S dátumom 18. február 2013 (ako však bolo zdôraznené, k jeho podpisu došlo preukázateľne neskôr) bolo vydané „Vyjadrenie z hľadiska záujmov odpadového hospodárstva“ OÚŽP R., z ktorého vyplýva, že zákon o odpadoch sa na riečne sedimenty, ktoré nevykazujú nebezpečné vlastnosti, nevzťahuje (zákon účinný od 1. januára 2013). Na predmetnom vyjadrení sa nachádza podpis obvineného.

(*Presné znenie dotknutého vyjadrenia (č. l. 168):

„Obvodný úrad životného prostredia v R. P. ako miestne a vecne príslušný orgán štátnej správy v odpadovom hospodárstve podľa § 5 zák. č. 525/2003 Z. z. a podľa § 71 písm. n/ zák. č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov, vydáva vyjadrenie v zmysle § 16 ods. 1 písm. b) bod 4 zákona o odpadoch, pre žiadateľa Y. a J. B., K. XXX/XX, Y. vo veci využitia inertných odpadov - riečnych sedimentov ako zásypový materiál na parc. č. XXXX/X F. B. Ú. F., vo výmere 1501 m² a XXXX F. B. Ú. F. vo výmere 2740 m². Predmetné parcely sa nachádzajú v zastavanom území obce a budú slúžiť ako prístupová komunikácia k rodinným domom. Nakoľko pozemok je pod úrovňou okolitého terénu, pred budovaním miestnej prístupovej komunikácie treba navýšiť na úroveň okolitého terénu. Jedná sa cca o 800 m³ materiálu.

Na sedimenty premiestňované v rámci povrchových vôd na účely vodného hospodárstva a riadenia vodných tokov alebo na zabránenie záplavám, alebo na zmiernenie účinkov povodní a období sucha, alebo na rekultiváciu pôdy, ak sa preukáže, že sedimenty nevykazujú nebezpečné vlastnosti, zákon o odpadoch sa nevzťahuje (účinný od 1.1.2013).“

Podpísané prednostom OÚŽP R. Ing. J. D..)

Vychádzajúc už z uvedeného možno potom konštatovať, že skutkové zistenia, z ktorých v rámci svojej

argumentácie primárne vychádzal dovolateľ, nie sú vôbec obsahom samotnej skutkovej vety. Konkrétne z tejto vôbec nevyplýva, že by v dotknutom vyjadrení malo byť uvedené, že zákon o odpadoch sa na riečne sedimenty nevykazujúce nebezpečné vlastnosti od 1. januára 2013 nevzťahuje, keď zistiteľné (a to ani implicitne) nie je ani to, akej „veci“ sa vlastne dané vyjadrenie týkalo (v skutkovej vete sa uvádza iba to, že išlo o písomné vyjadrenie OÚŽP R. podľa § 16 - bez uvedenia príslušného odseku, písmena, či bodu - zákona o odpadoch). Práve v súvislosti s uvedeným platí potom už vyššie uvedený záver dovolacieho súdu, a síce, že veľká časť súvisiacich dovolacích námietok je založená na skutkových zisteniach, ktoré nenašli žiaden „odraz“ v skutkovej vete.

Dovolateľ ale v podanom dovolaní namietal aj skutočnosti, z pohľadu dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. „relevantné“, keď konkrétne bolo úlohou dovolacieho súdu vysporiadať sa v podstate s dvomi jeho námietkami právneho charakteru a síce, či z obsahu súdmi nižšieho stupňa ustálenej skutkovej vety (uvedenej vo výroku o vine prvostupňového rozsudku) vyplýva, že: ad 1/ žiadaný a sčasti aj prijatý úplatok súvisel s vecou všeobecného záujmu; ad 2/ obvinený v predmetnom prípade konal ako verejný činiteľ.

Podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zločinu prijímania úplatku sa dopustí ten, kto v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo pre inú osobu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok, a taký čin spácha ako verejný činiteľ.

Podľa § 131 ods. 1 Tr. zák. sa vecou všeobecného záujmu na účely tohto zákona rozumie záujem presahujúci rámec individuálnych práv a záujmov jednotlivca, ktorý je dôležitý z hľadiska záujmov spoločnosti.

Podľa § 128 ods. 1 Tr. zák. sa verejným činiteľom na účely tohto zákona rozumie prezident Slovenskej republiky, poslanec Národnej rady Slovenskej republiky, poslanec Európskeho parlamentu, člen vlády, sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky, sudca, prokurátor alebo iná osoba zastávajúca funkciu v orgáne verejnej moci, príslušník ozbrojených síl, osoba v služobnom pomere, starosta, predseda vyššieho územného celku, poslanec orgánu územnej samosprávy, štátny zamestnanec alebo zamestnanec orgánu štátnej správy, územnej samosprávy alebo iného štátneho orgánu, osoba, ktorá vykonáva pôsobnosť v rámci právnickej osoby, ktorej zákon zveruje právomoc rozhodovať v oblasti verejnej správy, notár, súdny exekútor, člen lesnej stráže, vodnej stráže, rybárskej stráže, poľovníckej stráže, stráže prírody alebo osoba, ktorá má oprávnenie člena stráže prírody, ak sa podieľa na plnení úloh spoločnosti a štátu a používa pritom právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za plnenie týchto úloh zverená. Pre trestnú zodpovednosť a ochranu verejného činiteľa sa podľa jednotlivých ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou. Verejným činiteľom je aj sudca alebo úradník medzinárodného súdneho orgánu uznaného Slovenskou republikou alebo funkcionár alebo iný zodpovedný pracovník orgánu činného v trestnom konaní iného štátu, orgánu Európskej únie alebo orgánu vytvoreného spoločne členskými štátmi Európskej únie, ak na území Slovenskej republiky vykonáva úkony trestného konania takého štátu alebo orgánu; pre jeho ochranu sa podľa ustanovení tohto zákona vyžaduje, aby úkony trestného konania vykonával v súlade s medzinárodnou zmluvou alebo so súhlasom orgánov Slovenskej republiky.

Ak ide o otázku, či záväzná skutková veta dáva podklad pre konštatáciu, že obvinený v posudzovanom prípade žiadal úplatok v súvislosti s obstarávaním vecí všeobecného záujmu, tak v danom ohľade dovolací súd plne súhlasí so závermi konajúcich súdov. Tieto považuje za správne a zodpovedajúce zákonu.

I podľa názoru dovolacieho súdu v predmetnom prípade išlo celkom nepochybne o vykonávanie spoločensky významnej úlohy, keď presnejšie bolo dôležité z hľadiska záujmov spoločnosti a nie len určitého jednotlivca, aby obvinený ako zamestnanec dotknutého OÚŽP pri vydávaní vyjadrenia podľa § 16 zákona o odpadoch postupoval riadne, v súlade s príslušnými právnymi predpismi a uvedené nepodmieňoval žiadnou „nezákonnou úhradou“ (v podobe úplatku).

K príslušnej časti dovolacej argumentácie obvineného je žiaduce pritom poukázať tiež aj na už vyššie uvedené, konkrétne potom tú časť odôvodnenia daného rozhodnutia, kde sa poukazuje najskôr na skutkové závery uvedené vo výrokovvej časti napadnutého právoplatného rozsudku a následne na skutkové okolnosti nenachádzajúce odraz v skutkovej vete (ktorá je pre dovolací súd jediná záväzná z hľadiska skúmania správnosti použitej právnej kvalifikácie).

Len na okraj možno rovnako v danom kontexte záverom poznamenať (viď k tomu bližšie R 21/2015), že prijatie, požadovanie alebo prijatie sľubu úplatku v súvislosti s obstarávaním veci všeobecného záujmu je trestné aj vtedy, ak predmetné peňažné plnenie, na ktoré nie je právny nárok, neovplyvnilo samotné obstaranie veci, t. j. aj vtedy, ak páchatel' neporušil žiadnu svoju povinnosť, vyplývajúcu mu z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie (na rozdiel od trestného činu prijímania úplatku podľa § 328 Tr. zák.).

Pokiaľ ide potom o otázku, či obvinený Ing. J. D. mal v posudzovanej veci aj postavenie verejného činiteľa (ktorá námietka bola zdôvodnená v podanom dovolaní opäť sčasti aj s odkazom na „bezvýznamné“ skutkové okolnosti, sčasti však aj relevantnou argumentáciou právneho charakteru) a teda, či skutková veta dáva podklad aj pre konštatovanie naplnenia kvalifikačného znaku, tak tu už sa dovolací súd - na rozdiel od prechádzajúceho znaku - nemohol stotožniť so záverom konajúcich súdov, a to z nižšie ozrejmých dôvodov.

Na to, aby bolo možné uzavrieť, že páchatel' konal v príslušnom prípade ako špeciálny subjekt - verejný činiteľ (§ 128 ods. 1 Tr. zák.), je vo všeobecnosti potrebné, aby boli kumulatívne splnené viaceré podmienky, a síce, že dotýčny zastáva určitú funkciu, resp. má určité zamestnanie, povolanie alebo postavenia predvídané v zákone (napr. sudca, príslušník Policajného zboru, štátny zamestnanec a pod.), podieľa na plnení úloh spoločnosti a štátu, pri plnení ktorých používa právomoc, ktorá mu bola v rámci zodpovednosti za ich plnenie zverená, pričom zároveň musí platiť, že dotknutý trestný čin bol spáchaný v súvislosti s jeho právomocou a zodpovednosťou.

V kontexte preskúmvanej veci bolo pritom úlohou dovolacieho súdu vysporiadať sa konkrétne s tým „problematickým“ aspektom, či obvinený pri vydávaní vyjadrenia podľa § 16 zákona o odpadoch (v súvislosti s ktorým žiadal úplatok) disponoval zákonom požadovanou právomocou.

K výkladu samotného tohto pojmu sa už najvyšší súd niekoľkokrát vyjadril, keď je tu však potrebné predovšetkým poukázať na jeho judikatúrne závery (R 48/2017 - II.), v zmysle ktorých pojem „právomoc“ verejného činiteľa použitý v legálnej definícii § 128 ods. 1 Tr. zák. interpretačne vyžaduje prvok moci a rozhodovania, čo znamená mocenské rozhodovanie na právnom podklade uplatňované voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré môžu byť takým rozhodnutím obmedzené na svojich (inak právnym poriadkom garantovaných) právach. Nemusí nevyhnutne ísť o formalizované rozhodovanie (vydávanie rozhodnutí s určitými procesne predpísanými náležitosťami a formou), vždy je však spojené so zodpovednosťou za uplatnenie právomoci (§ 128 ods. 1 veta druhá Tr. zák.). Ak ide o posledne zmieňované, tu môže ísť napr. o služobné zákroky polície alebo iných bezpečnostných zborov spojené so zásahom do telesnej integrity dotknutého (teda používanie fyzického násillia na základe zákona a na účel ochrany zákonom určených práv a záujmov).

Na tieto závery potom správne poukazoval i odvolací súd v napadnutom uznesení, keď k tomu o. i. uviedol nasledovné (doslovne citujúc): „Pokiaľ ide o to, či obžalovaný Ing. J. D. bol v súvislosti s prijatím úplatku v pozícii verejného činiteľa, je potrebné uviesť, že § 128 ods. 1 Tr. zák. stanovuje, že verejným činiteľom sa rozumie, okrem iného, aj štátny zamestnanec, alebo zamestnanec orgánu štátu, ak sa podieľa na plnení úloh spoločnosti a štátu a používa pri tom právomoc, ktorá mu bola zverená v rámci zodpovednosti za plnenie úloh štátu. Pre trestnú zodpovednosť verejného činiteľa sa vyžaduje, aby trestný čin bol spáchaný v súvislosti s právomocou a zodpovednosťou tohto verejného činiteľa. Podľa ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky právomoc musí obsahovať vždy prvok moci a prvok rozhodovania. Na to, aby štátny zamestnanec, ktorý je v štátnozamestnaneckom pomere realizoval svoju právomoc v zmysle § 128 ods. 1 Trestného zákona musia byť splnené podmienky, a to, že musí ísť o

rozhodovanie o právach alebo povinnostiach fyzických alebo právnických osôb, oprávnenie rozhodovať musí byť priznané Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo zákonom, a takéto rozhodovanie musí obsahovať prvok moci a prvok rozhodovania. Právami a povinnosťami fyzických a právnických osôb je potrebné rozumieť akékoľvek práva a povinnosti týchto osôb, ktoré sú dané Ústavou Slovenskej republiky a sú upravené ďalej zákonmi a na ich podklade aj ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi.“

S ďalšou jeho bezprostredne na uvedené nadväzujúcou argumentáciou už ale potom súhlasiť nemožno. Opäť doslovne citujúc: „Pokiaľ ide o prvok rozhodovania, tak tento nespočíva len v tom, kto rozhodnutie po preskúmaní podpíše. Prvok rozhodovania je potrebné dať do súvislosti s prvkom moci a vykladať ho dostatočne extenzívne. Zahŕňa v sebe aj konanie, ktoré môže vyústiť nie len do vydania rozhodnutia, ale aj do zvolenia postupu prijatia opatrenia, spísania správy, vrátenia veci, uloženia pokynu žiadateľovi a podobne. Čiže, ak štátny zamestnanec ako verejný činiteľ komunikuje s predvolanou osobou, ktorá s ním prišla do služobného styku a táto komunikácia môže vyústiť do rozhodnutia o právach a povinnostiach žiadateľa, ide o ten prípad, kedy verejný činiteľ využíva právomoc, ktorá mu bola zverená a trestný čin, ktorý je v takomto prípade spáchaný, je spáchaný v súvislosti s právomocou tohto verejného činiteľa.“

Takýto extenzívny výklad je nepochybne v rozpore so zásadou nerozširovania podmienok trestnosti činu nad rámec zákona (vyplývajúcou z ustanovenia čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky a § 8 Tr. zák.), keď podrobnejšie sa k tomu v obdobnej situácii vyjadril senát 1 TdoV už v rámci odôvodnenia svojho uznesenia z 19. novembra 2015, sp. zn. 1 TdoV 1/2015. V relevantných pasážach tento konkrétne zdôraznil uvedené:

„Podľa názoru dovolacieho súdu nemožno zákonný znak používania právomoci vykladať extenzívne tým spôsobom, že sa pod prvok rozhodovania tvoriaci esenciálnu zložku právomoci podradia aj ďalšie činnosti, napr. zaobstarávanie a príprava podkladov potrebných pre vydanie rozhodnutia, lebo takýmto výkladom by sa v konečnom dôsledku rozširoval okruh verejných činiteľov o subjekty, ktoré na procese rozhodovania síce participujú, no vlastnú rozhodovaciu právomoc nemajú. Týmto postupom by podľa dovolacieho súdu dochádzalo k neprípustnému rozširovaniu podmienok trestnej zodpovednosti.

V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na článok 49 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý vyjadruje jeden z princípov právneho štátu, požiadavku zákonnosti v trestnom práve a vymedzuje podmienky trestnej zodpovednosti a požiadavku presného zákonného vymedzenia druhu a intenzity trestných sankcií. Podľa ustanovenia tohto článku len Národná rada Slovenskej republiky môže zákonom stanoviť, čo je trestný čin, aké sú podmienky trestnej zodpovednosti a aký trest a za akých podmienok je možné za spáchanie trestného činu uložiť (nullum crimen, nulla poena sine lege). Trestný zákon musí obsahovať uzavretý katalóg trestných činov a uzavretý katalóg trestov, a súčasne zákaz analógie v neprospech páchatel'a, čím štát stanovuje zákonné limity pre obmedzenie základných práv a slobôd občanov (tu pozri I. ÚS 313/06, II. ÚS 241/06). Z tohto princípu vyplýva subjektívne právo osoby byť trestne postihnutá spôsobom ustanoveným zákonodarcom len za konanie, ktoré ustanoví ako trestný čin iba zákonodarcu, a to len uložením trestu, ktorý takisto vymedzí zákonodarcu. Tento princíp zároveň vylučuje extenzívny výklad Trestného zákona alebo použitie analógie v neprospech obvineného (tu pozri III. ÚS 61/01).“

S prihliadnutím na skôr uvedené potom dovolací súd vo vzťahu k aktuálne preskúmvanej veci konštatuje, že obvinený Ing. J. D. pri vydávaní / podpise vyjadrenia OÚŽP ako orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva podľa § 16 zákona o odpadoch nedisponoval žiadnou právomocou, keďže nerozhodoval o žiadnych právach, právom chránených záujmov, či povinnostiach iných subjektov.

Pre tento záver nie je pritom rozhodné - ako to vyplýva už z vyššie uvedeného, že relevantný úkon nemal označenie rozhodnutie (keď dokonca ani nie potrebný formálny akt), ale rozhodujúca bola jeho samotná povaha a obsah. K tomu je potom potrebné v prvom rade úvodom poznamenať, že zo skutkovej vety nie je zrejmé, o aké konkrétne vyjadrenie podľa § 16 zákona o odpadoch išlo - túto

skutočnosť nie je možné z nej ani implicitne vyvodiť.

Podľa § 16 zákona o odpadoch s názvom „Vyjadrenie“:

(1) Orgány štátnej správy odpadového hospodárstva dávajú vyjadrenie k

- a) zriadeniu spaľovne odpadov alebo zariadenia na spoluspaľovanie odpadov, alebo k ich zmenám ako podklad na udelenie súhlasu podľa osobitného predpisu, 22)
- b) výstavbe týkajúcej sa odpadového hospodárstva, a to
 1. k dokumentácii v územnom konaní, 23)
 2. k projektovej dokumentácii v stavebnom konaní, 24) ak sa neuskutočnilo územné konanie,
 3. k navrhovanému spôsobu nakladania s odpadom v konaní o odstránení stavby, 24a)
 4. k dokumentácii v konaní o povolení terénnych úprav, 24b) ak sa pri ich uskutočňovaní predpokladá použitie stavebného odpadu a odpadu z demolácie podľa § 40c ods. 1,
- c) pripravovaným zmenám výroby súvisiacej so zmenou nakladania s odpadmi,
- d) prepusteniu odpadov, ktoré vznikli pri spracovaní dovezeného materiálu v colnom režime aktívneho zušľachtovacieho styku, do colného režimu voľný obeh v Slovenskej republike, 25)
- e) dokumentácii alebo plánu likvidácie banských diel a lomov a k plánu likvidácie starých banských diel predkladaných v konaní o povolení banskej činnosti, 25a) ak sa pri likvidácii banských diel alebo starých banských diel plánuje použitie odpadu,
- f) územnoplánovacej dokumentácii pri jej prerokovaní, 25b)

(2) Orgán štátnej správy odpadového hospodárstva má v konaniach uvedených v odseku 1 písm. b) postavenie dotknutého orgánu; vyjadrenia, ktoré sú výsledkom uvedených konaní, sa v prípadoch konania podľa osobitného predpisu 25c) považujú za záväzné stanovisko. 25d)

22) § 11a ods. 2 <. a 11 zákona č. 309/1991 Zb. <. v znení zákona č. 459/2000 Z. z. <.'>

23) § 32 až 42 zákona č. 50/1976 Zb. <.>

24) § 60 až 65 zákona č. 50/1976 Zb. <. v znení neskorších predpisov.

24a) § 88 zákona č. 50/1976 Zb. <.>

24b) § 71 ods. 1 písm. a) zákona č. 50/1976 Zb. <.>

25) Čl. 114 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Európskeho spoločenstva (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 2/zv. 4 v platnom znení; Ú.v. ES L 302, 19.10.1992).

25a) § 6 ods. 2 písm. b) <., d) <. a f) vyhlášky Slovenského banského úradu č. 89/1988 Zb. <.'>

25b) § 20 až 23 zákona č. 50/1976 Zb. <. v znení neskorších predpisov.

25c) Zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

25d) § 140b zákona č. 50/1976 Zb. <. v znení zákona č. 479/2005 Z. z. <.>

S účinnosťou od 1. januára 2013 (novelou č. 343/2012 Z. z.) bol odsek 1 doplnený o písm. g) v znení „udeleniu súhlasu na to, že látka alebo vec sa považuje za vedľajší produkt, a nie za odpad, ak ide o zariadenie, ktorého prevádzka sa povoľuje podľa osobitného predpisu“ (osobitným predpisom je pritom zákon č. 245/2003 Z. z.).

Ak však ide o akýkoľvek z vyššie uvedených druhov vyjadrení, v prípade ani jedného z nich nie je možné hovoriť o prítomnosti prvku rozhodovacej právomoci. Pokiaľ aj má určitý druh vyjadrenia povahu záväzného stanoviska v príslušnom type konania (a orgán postavenie dotknutého orgánu), stále ide „len“ o podklad, resp. jeden z podkladov pre (prípadné) následné rozhodovanie, ktorým až môžu byť dotknuté práva iných osôb. OÚŽP sa môže stať prostredníctvom vydania vyjadrenia súčasťou rozhodovacieho procesu, podieľať sa na ňom (a jeho výsledok do značnej miery aj prípadne determinovať), avšak ním samotným priamo sa o žiadnych právach, právom chránených záujmoch či povinnostiach fyzických alebo právnických osôb nerozhoduje.

K „povahe“ záväzného stanoviska sa pritom nedávno judikátorne vyjadrilo i správne kolégium najvyššieho súdu, keď v tejto súvislosti prijalo nasledovnú zovšeobecňujúcu právnu vetu: Záväzné stanovisko dotknutého orgánu nepodlieha súdnemu prieskumu, nakoľko ide o opatrenie, ktorým nebolo

trvalým spôsobom zasiahnuté do subjektívnych práv žalobcu, a preto až konečné meritórne rozhodnutie vo veci samej, vydané v územnom, príp. stavebnom konaní, bude následne možné podrobiť súdnemu prieskumu správnym súdom. V podrobnostiach je potom potrebné odkázať na odôvodnenie „podkladového“ uznesenia najvyššieho súdu z 11. júla 2019, sp. zn. 8Sžk 4/2018, publikovaného v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 70/2019.

Je treba zároveň uviesť, že je potrebné rozlišovať medzi kompetenciou na určitý úkon a právomocou tak, ako bola vyložená vyššie. Obvinený zastávajúci v relevantnom období funkciu prednostu ÓÚŽP R. bol kompetentný na rozličné úkony, nie pri výkone všetkých svojich pracovných úloh však mal postavenie verejného činiteľa - pre nesplnenie všetkých k tomu zákonom požadovaných atribútov. V posudzovanom prípade pritom išlo o činnosť (bezproblémové vykonanie ktorej bolo podmienené úplatkom), ktorá bola síce vecou (širšieho) verejného záujmu, avšak nebol v nej obsiahnutý žiadny prvok mocenského rozhodovania (výklad ktorého nemôže byť extenzívny), vynútitelnej štátnou mocou, a preto nebolo opodstatnené ani aplikovať kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu podľa § 329 Tr. zák.

K tomu možno len na doplnenie poukázať na to, že z čl. 8 ods. 2 Organizačného poriadku OÚŽP R. zo 17. apríla 2007, nachádzajúceho sa na č. l. 220 a nasl. spisu, vyplýva, že v pôsobnosti organizačných útvarov príslušného úradu sú predovšetkým nasledovné hlavné činnosti:

- a) vypracúvanie príslušných častí koncepcií, plánov, správ a právnych predpisov;
- b) zabezpečovanie plnenia úloh podľa registratúrneho poriadku a registratúrneho plánu obvodného úradu životného prostredia, vedenie dokumentácie materiálov podľa platných právnych predpisov;
- c) poskytovanie informácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám (č. 211/2000 Z. z.);
- d) prešetrovanie sťažností v zmysle zákona o sťažnostiach a vybavovanie petícií v zmysle petičného zákona;
- e) výkon vnútornej kontroly v zmysle plánu o kontrolnej činnosti pre daný rok;
- f) zabezpečovanie metodického riadenia výkonu štátnej správy vykonávaného obcami;
- g) vypracovanie návrhov všeobecne záväzných vyhlášok;
- h) vypracovanie odborných podkladov pre zisťovacie a hodnotiace konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životného prostredie;
- i) vydávanie stanovísk v konaniach podľa stavebného zákona (č. 50/1976 Zb.) v postavení dotknutého orgánu v rozsahu pôsobnosti podľa osobitných zákonov;
- j) vykonávanie štátnej správy v druhom stupni v rozsahu pôsobnosti podľa osobitných zákonov (vo vzťahu k rozhodnutiam, v ktorých v prvom stupni koná obec);
- k) podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov rozhodovanie v rozsahu pôsobnosti podľa osobitných zákonov, v prípade nečinnosti obce, resp. starostu ako správneho orgánu (§ 50) a predlžovanie lehoty pre vydanie rozhodnutia v správnom konaní na žiadosť obce (§ 49 ods. 2).

Napokon záverom, a to aj s ohľadom na spôsob argumentácie dovolateľa, ktorá sa z veľkej časti prekrývala v prípade zdôvodnenia údajného nenaplnenia oboch „sporných“ normatívnych znakov, je žiaduce zdôrazniť, že obstarávanie vecí všeobecného záujmu je širším pojmom, než výkon právomoci verejného činiteľa, resp. teda - inak povedané - nie každý druh obstarávania vecí všeobecného záujmu je výkonom právomoci, aj keď výkon právomoci je vždy obstarávaním vecí všeobecného záujmu.

V prípade obstarávania vecí všeobecného záujmu totiž nejde len o samotné rozhodovanie, ale tiež o inú činnosť, ktorá priamo súvisí s plnením spoločensky významných úloh (R 1/1978).

Z vyššie uvedeného vyčerpávajúceho odôvodnenia (dávajúceho odpoveď na všetky podstatné skutočnosti z hľadiska možného spôsobu rozhodnutia zo strany dovolacieho súdu) je zjavné, že okrem posledne rozoberanej (úspešnej) časti, týkajúcej nenaplnenia znaku verejného činiteľa, bolo dovolanie v jeho prevyšujúcich častiach posúdené ako nedôvodné, a preto bolo rozhodnuté tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

V rámci opätovného prerokovania veci odvolacím súdom v potrebnom rozsahu je pritom tento viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Tr. por.).

Poučenie:

Poučenie: Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný